

аналізує образну систему болгарського песенного фольклору вне метрополіи на прикладах лінгвокультурно маркованих лексем і словосочетаній в народнопесенній ліриці. На основі вивчення матеріала розроблена класифікація знаків етнокультури болгар Бессарабії і Таврії.

Ключеві слова: болгары України, народная песня, лінгвокультурологія, етносимвол, класифікація.

Malash O. V. Vocabulary with linguistic and cultural coloring in folk songs from the Bulgarians in Ukraine.

The article is devoted to the most widespread Bulgarian national and cultural symbols in the Bulgarian migrants' folk songs recorded by different scholars in the last half of 20th – first decade of 21st century in the South of Ukraine. The author analyzes the system of the images in the Bulgarian song folklore beyond their mother country – in Odessa, Zaporizhya and Mykolaiv region, and in the Crimea. Linguocultural view to the oral folk arts can reveal much important information related to the preserved traditions, rituals, faiths and stereotypes. The author concludes that there are eight groups of verbal ethnic symbols found in the Bulgarian folk songs of Bessarabia and Tauria – nature, human, mythical persons, artefacts, proper names, colors, numbers, and folk rituals and fests. The analysis shows that the most significant symbols in the Bulgarian ethnoculture are verbalized signs like “sedyanka” (youth gathering), “kaval” (a wind musical instrument), a mystical digit 9 and white color symbolizing purity and shine. The placenames support the historical intercommunication with the mother country.

Keywords: Bulgarians in Ukraine, folk song, linguoculturology, ethnic symbol, classifying.

О. В. Сахарова
Національна музична академія України
імені П. І. Чайковського

**ВВЕДЕННЯ ALTER EGO ЯК ПРИЙОМ МОДЕЛЮВАННЯ
 МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ПЕРСОНАЖА
 (НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДРАМАТУРГІЇ)**

У статті проаналізовано прийом введення “Другого Я”, тобто alter ego, як спосіб конструювання мовної особистості персонажа. Розглянуто діалоги персонажа зі своїм іншим “Я” та участь обох дійових осіб у комунікативному процесі з іншими персонажами, що інтерпретовано як внутрішні та зовнішні комунікативні моделі. Відзначено консонансні та дисонансні стосунки alter ego з самим персонажем як спосіб розкриття його мовної особистості – або цілісної, самодостатньої (при консонансних стосунках), або “проблемної”, з глибокими внутрішніми розладами (при дисонансних стосунках).

Ключові слова: мовна особистість персонажа, внутрішні комунікативні моделі, зовнішні комунікативні моделі, консонансні та дисонансні відношення.

Про роль мови у визначенні феномена людини неодноразово писали науковці, на що звертав особливу увагу К. Ажеж у передмові до першого видання своєї книги [1, с. 11–14]. Проте численні напрями дослідження мовної особистості лише частково висвітлюють питання складного взаємозв'язку світу, людини і мови. Звернення до тенденцій моделювання

мовних особистостей персонажів зумовлює нове осмислення проблеми мовного буття людини з позицій її художнього відтворення.

Становленню лінгвоперсонології передували численні філософські, лінгвістичні, психолінгвістичні концепції, спрямовані на розкриття глибинних зв'язків людської психіки / свідомості, та мовлення людини [2; 4; 5]. Сьогодні класичні праці [7], присвячені теоретичним засадам розуміння мовної особистості, доповнюють та розширюють численні дослідження мовних особистостей за фаховими [9; 11], етнічними [3] та іншими критеріями. Термінологічні уточнення, здійснені В. В. Красних, згідно з якими розмежовані поняття мовна / мовленнєва / комунікативна особистість та власне мовець [10], зумовлюють інтерпретацію поняття мовна особистість як інваріанта. Тому питання про моделювання персонажів драматургічного твору розглядають з позицій конструювання їх саме як мовних особистостей, що віддзеркалено, зокрема, в працях В. В. Корольової [8].

Мета статті – здійснити аналіз введення alter ego персонажа у сучасній українській драматургії. Поставлена мета зумовлює виконання таких завдань: виявити комунікативні моделі презентації alter ego, з'ясувати характер дисонансних і консонансних відношень між персонажем та його другим Я, розкрити зміст і роль цих відношень у відтворенні мовної особистості персонажа.

Функціонування особистості у різних іпостасях, множинність життєвих ролей зумовлюють трансцендентальне осмислення світу, що неодноразово ставало предметом дослідження у філософії та суміжних науках [2; 6]. У лінгвістичних і психолінгвістичних студіях порушено чимало питань, пов'язаних із неоднозначним виявом людини в різних комунікативних ситуаціях [4; 5]. Лінійність мовлення завжди виступало перепорою в можливості передачі людиною власних думок, які, своєю чергою, мають об'ємну природу. Отже, думка, втілена у мові, не здатна повністю реалізуватися, що було згодом експериментально підтверджено у психолінгвістичних студіях.

Об'ємність особистості, багатовимірність її мислення та контактів із довкіллям, складність асоціативного процесу, – ці та численні інші питання буття людини у складній семіосфері віддзеркалюються в сучасній драматургії введенням “іншого Я” до композиційної структури твору. Цей двійник втілюється в дійовій особі Его (І. Юзюк “Убити хохла”), у фактичному дублюванні дійових осіб через внутрішній голос: Вн. Г. Лева, Вн. Г. Тамари, Вн. Г. Славка (К. Соловієнко “І мене чекай... і мене люби”), епізодичному діалозі Долі з персонажем Автора (П. Перебийніс “Коридор”) та ін.

Про сутність утаємниченої частини людської психіки Его повідомляє адресатові, чийм відображенням він є:

Его (щиро сміється). Перестань лякатися. Запевняю, що я тобі не ворог. (Пауза.) Я є ти... Але це той "ти", якого ніхто не знає. Навіть ти мене – тобто себе другого – не знаєш (І. Юзюк "Убити хохла").

Подібний діалог між особистістю та її другим "Я" представлений в іронічній формі:

Вн. Г. Лева. Що є внутрішній голос людини? Себто, що я таке?

Лев. Ти? Частина мене, частина мого мислення. На жаль, не завжди керована. <...>

Лев. ...Цікаве питання... До певної міри, внутрішній голос це – потреба в розмові з самим собою, потреба в діалозі... (К. Соловієнко "І мене чекай... і мене люби").

Сам факт уведення віддзеркаленої особи виступає, безумовно, ігровим прийомом. Але можемо свідчити, що існує різниця в комунікативному пріоритеті: досконаліша, розвиненіша особистість певним чином керує своїм другим "Я". Тому саме Лев пояснює своєму внутрішньому голосу його ключову функцію, а Полупанок виявляється адресатом власного Его.

Інше "Я" свідчить про існування потаємних думок, що видається основним змістом особистості:

Полупанок (здивовано). Справді... Ти повторюєш мої думки. Як ти про них дізнався?

Его. Чудний чоловік. Як важко до нього доходить. А ще – учений... (І. Юзюк "Убити хохла").

Співвідношення різних іпостасей особистості має тенденцію до їх унісонного або поліфонічного відтворення. Унісонна взаємодія мовної особистості зі своїм віддзеркаленням передбачає доповнення, стилістичне варіювання партії персонажа, його ментальних і поведінкових виявів. Дублювання комунікативної діяльності учасників спілкування набуває переважно іронічного, ігрового забарвлення:

Тамара. Лево, ми ідемо в меблевий?

Лев. Навіщо?

Тамара. Я так не можу! Ти вже тиждень мені обіцяєш! А сьогодні все забув!

Вн. Г. Тамари. Егоїстична скотина.

Лев. Вибач, а що ти хочеш купити?

Тамара. Пуфик. У квіточках. Він пасує до шпалер.

Вн. Г. Лева. На біса? Вже є штуки три (К. Соловієнко "І мене чекай... і мене люби").

В іронічній інтерпретації вербальні реакції комунікантів доповнюють їх віддзеркалені образи в більш грубій формі. Паралельний діалог реальних персонажів та їх внутрішніх голосів, що діють в унісон, презентують співвідношення комунікативно витриманої, соціально маркованої поведінки та внутрішнього ставлення, що містить оцінну лексику. У квартеті активно використовується синонімія (*Лев. Навіщо? – Вн. Г. Лева. На біса?*).

Багатовимірність людського буття в ігровому контексті зумовлюють створення паралельного світу, де віддзеркалені образи особистостей копіюють своїх персонажів:

Вн. Г. Лева. Істеричка.

Вн. Г. Тамари. Всю мою молодість украв. (К. Соловієнко “І мене чекай... і мене люби”).

Складнішою видається поліфонічна структура мовної особистості, де її “друге Я” доповнює, коригує, іноді контрастує з партією персонажа. Конвенційність та неконвенційність вияву персонажа тут пов’язана не лише з правилами етикету, а й з зовнішнім прийняттям соціальних, загальнолюдських принципів співіснування та невідповідністю внутрішнього сприйняття світу.

Нещирість особистості у відтворенні подій, у формуванні оцінок, у змалюванні емоційного контексту ситуації стикається з Его, який коригує істину:

Полупанок. Це було ще до того, як ми затоваришували.

Его. Не бреш! Затоваришували... На дідька він нам здався? Просто, Луска був найслабшим в групі: тихий, покірний, боязливий. Ми – ти і я – мали змогу на ньому відігратися за всі приниження, за всі образи. Поруч з Лускою ми почувалися сильними, дотепними, впевненими. А дружба, то таке... З ним ніхто не водився, то він і липнув до кожного, хто поманив його пальцем. А пам’ятаєш, як твоїй одногрупник Фокс, коли дізнався, що ти одружуєшся на Марині, сказав, що ти женишся на столичній клініці і копці грошей? Пам’ятаєш? (І. Юзюк “Убити хохла”).

Коригування точності висловлення думок з боку Его стосується й адекватності зображення подій чи ситуації, зокрема, вибору потрібного слова:

Полупанок. Маєш рацію, я завжди був занадто прагматичним.

Его. Правильним ти був. Пра-виль-ним! Ні, ні, безглуздим, яким буває мужність, марнотратним, яким є суспільне подвижництво, – ти не будеш ніколи. І слава богу! (І. Юзюк “Убити хохла”).

Відтворення комунікативного процесу передбачає і подвійного адресата:

Полупанок. Дивовижно! Звідки це відомо, адже розмова була один на один?

Его. Ні. Це він сказав нам двом, в кімнаті гуртожитку інституту.

Інше “Я” доповнює особистість персонажа у складних часо-просторових та причинно-наслідкових відношеннях, протистоїть миттєвим спалахам емоцій:

Полупанок. Точно, я ще хотів вдарити його.

Его. Але я тебе стримав: Фокс був фізично сильнішим і боксом займався. Він обов’язково би дав здачі. А я завжди страждав, коли твоєму тілу було боляче.

Полупанок. Який ти обережний, мудрий.

Его. Що ж ти хочеш? Я є досвід сотень поколінь твоїх предків. Життя нас зробило обережними і мудрими. (І. Юзюк “Убити хохла”).

Дискусійний характер співіснування персонажа та його віддзеркалення розкривається в діалектичному розвитку. “Его” уособлює не лише інший вимір особистості, погляд на неї з нового боку, але й обґрунтовує генетичне підґрунтя формування персонажа. Варто відзначити, що мовлення “Іншого Я” характеризується значним розмаїттям: йому притаманні і безпосередні емоційні реакції, і обґрунтований аналіз подій. Мовна особистість персонажа Полупанка виписана більш послідовно й соціологізовано.

Людина може поєднувати нерідко абсолютно протилежні риси або маскувати свої справжні почуття та інтенції за іншою маскою. У цьому плані цікавим є такий діалог персонажа з його Его:

Полупанок. Ні, мене вчили, що треба бути чесним і справедливим.

Его. Брехня! Лицеміри! Де ти бачив на цьому світі чесність і справедливість?

Полупанок. Мене вчили, що ближньому треба допомагати.

Его. Брехня! Шахраї! Своя сорочка ближче... Знаєш?!

Полупанок. Мене вчили, що треба наполегливо трудитися на благо всіх.

Его. Брехня! Дурні! Моя хата скраю... Це ти освоїв?!

Полупанок. Мене вчили, що життя в гріху противне природі людській.

Его. Брехня! Блаженні! Гріх солодкий... І життя одне... Так що не переймайся.

Полупанок (вимучено). Страшна твоя наука.

Его. Це твоя наука, це твоя мудрість. Я її тільки озвучив.

Полупанок. Моя? Ні, я так ніколи не думав.

Его. Облиш ці нісенітниці, я про інше хочу побалакати. Останнім часом ти мені не подобаєшся (І. Юзюк “Убити хохла”).

Заперечення кожного морального постулату з прагматичного погляду послідовно вибудовує можливість інших моральних засад буття. Система антиномій моделюється в різних площинах: ксенологічній (*ближньому треба допомагати / Своя сорочка ближче*), етичній та ін. Афористичне мовлення Его, постійне використання ідіом фокусує глибинні уявлення про співіснування між людьми, що супроводжує потік конвенційних постулатів.

Світоглядна дихотомія посилюється в обговоренні та оцінці ситуацій та людей:

Полупанок. Аркадій – молодий і мудрий хлопець. Погодься, з його приходом у клініку ми почали заробляти гроші. Фантастика, але факт! Клініка, в сучасних умовах, почала давати добрий прибуток.

Его (з іронією). Ой-ой-ой! Ти сам віриш в те, що кажеш? Прибуток клініка дає? Ти знаєш, що це за прибуток. Домовився з фармацевтичними компаніями і ті проводять у твоїй клініці тестові дослідження нових ліків.

Без всяких дозволів! Це кримінал! На випадок шухера – Аркаша буде в шоколаді, а відповідати ти будеш. Ти! Він тебе підставляє, а ти розповідаєш про його бізнесові успіхи.

Полупанок. Найгірше, що ти маєш рацію. Ліки, справді, сирі-сирі... Люди мруть... Жах якийсь... Ось і Карась помер.

Его. Облиш цього Карася. Помер – туди йому і дорога. Не переймайся! Але висновки роби. Роби! (І. Юзюк “Убити хохла”).

У реакції на “спільного” співрозмовника у персонажа та його Его переважає порозуміння:

Его (захоплено). Який екземпляр! Бачиш, як все розклав? Ох, зміюка небезпечна.

Полупанок. Небезпечний ви чоловік, Аркадію. Це ви вирішили – хто і для чого у цьому житті годиться? (І. Юзюк “Убити хохла”).

Персонаж та його Его, які збігаються в оцінці довкілля та людей, ніби розподіляють рівні вербалізації реакції, коли “внутрішній Я” фокусує емоційний відгук на розмову (через питальні та окличні речення, оцінну лексику), а “зовнішній Я” трансформує обурення у комунікативне звернення до співрозмовника. Використання анадиплосису сприяє зв'язності тексту та відчуття єдності персонажа з його Его.

Символічне моделювання різних вимірів “Я” особистості здійснюється у діалогах Автора та Доля:

Автор. Музика в наших душах... (Серйознішає). Музика – це єдине, що тримає мене ще на цьому світі...

Доля. Ні, не єдине! А поезія?

Автор. Поезія – це інше. Поезія – це я сам...

Доля (зачаєно). А... а я?

Автор (замислено). Ти вище від музики. Ти Муза. Богиня... Ти моя Доля... Нещасна моя Доля... (Ніжно дивиться на неї, здивовану і вражену). Знаєш, у мене таке відчуття, ніби все ми переживаємо з тобою синхронно, одночасно. Іноді мені здається, що ти просто небесний знак, що ти справді моя Доля. Бо не може ж бути Доля якоюсь абстракцією. Чому б їй не явитися мені в образі прекрасної і приреченої жінки?.. (П. Перебийніс “Коридор”).

Доля як співрозмовниця віддзеркалює глибинні інтенції особистості Автора, його прагнення, бажання. Вона лише “подає знак”, підказує, змальовує ті вершини, в яких митець відчувається вільним. Попри умовність та символічність змалювання ситуації, комунікативна партія Доля виступає як складова внутрішнього світу персонажа та як кохана. Мовна особистість Автора яскраво розкривається у розмові з Долею: його мовленню притаманні образні та емоційні атрибути (*щось дивовижне, примарна надія*), контекстуальні протиставлення (*в цій задушливій атмосфері спалахнула іскорка живого вогню*), окличні та питальні конструкції; моделюються речення переважно через предикати ідентифікації (*Поезія – це я сам*),

ментальні (*Знаєш*), модальні (*мені здається*), емоційні (*ми переживаємо*), екзистенційні (*не може ж бути*).

У драматургійному дискурсі одним із способів презентації персонажа вводиться його віддзеркалення через іншого “Я”. Об’ємне представлення особистості здійснюється через внутрішні та зовнішні комунікативні моделі. Внутрішні комунікативні моделі відтворюють діалоги персонажа зі своїм іншим “Я”, а зовнішні – участь обох дійових осіб у комунікативному процесі з іншими персонажами.

Внутрішні комунікативні моделі змальовують відношення за принципом консонансу та дисонансу. Консонансні стосунки переважають у ситуації, коли персонаж представлено як цілісну, самодостатню, реалізовану особистість, що здатна керувати своїм іншим “Я”. Дисонансні відношення сигналізують про глибокий внутрішній розлад, про невідповідність соціальній ролі та маски персонажа його внутрішнім інтенціям. Висловлення дихотомічних поглядів на сенс буття, його моральні аспекти, оцінювання людей та ситуацій змальовуються в контрастній формі.

У зовнішніх комунікативних моделях є тенденція до консонансу в змалюванні стосунків між особистістю та її іншим “Я”, спільне спрямування реакцій та оцінок у процесі комунікації. Доповнення постаті персонажа його віддзеркаленням виводить і на ігрові тлумачення, де зафіксована переважно стала та відвертіша позиція у комунікативному процесі. Символічне відтворення Діалогу з Собою допомагає подолати випробування, відчути чи відновити віру в себе, можливо, прислухатися до себе. Це своєрідна розмова з власним внутрішнім світом.

Л і т е р а т у р а :

1. *Ажеж К.* Человек говорящий: Вклад лингвистики в гуманитарные науки / Клод Ажеж. – М. : Едиториал УРСС, 2003. – 304 с.
2. *Гумбольдт В. фон* Язык и философия культуры / Вильгельм фон Гумбольдт. – М., 1985. – 452 с.
3. *Єрмоленко С. Я.* Формування української мовної особистості / С. Я. Єрмоленко // Українознавство. – 2010. – № 1 (34). – С. 120–123.
4. *Иванцова Е. В.* Лингвоперсонология. Основы теории языковой личности / Екатерина Вадимовна Иванцова. – Томск : Изд-во Томского университета, 2010. – 160 с.
5. *Калина Н. Ф.* Речевое общение в психотерапии: практическая психотерапия / Н. Ф. Калина, О. В. Варфоломеева. – Симферополь, 1996. – 64 с.
6. *Кант И.* Критика чистого разума / Иммануил Кант. – М. : Мысль, 1994.
7. *Караулов Ю. Н.* Русский язык и языковая личность / Юрий Николаевич Караулов. – М., 1987. – 264 с.
8. *Корольова В. В.* Комунікативно-прагматична організація сучасного українського драматургійного дискурсу / Валерія Володимирівна Корольова. – Дніпро : Ліра, 2016. – 382 с.

9. *Kosmeda T. A.* Ego i Alter Ego Tarasa Shevchenka v komunikativnomu prostori shchodennykovogo diskursu / Tetiana Anatoriivna Kosmeda. – Drohobych : Kolo, 2012. – 328 s.
10. *Krasnykh V. V.* Kommunikativnyi akt i ego struktura / V. V. Krasnykh // *Funktsionalnye issledovaniia* : sb. st. po lingvistike. – Vyp. 4. – 1997. – S. 34–49.
11. *Slavova L. L.* Movna osobystist polityka: kognityvno-diskursyvnyi aspekt / Liudmila Leonardiivna Slavova. – Zhytomyr : Vid-vo ZHDU im. I. Franka, 2010. – 357 s.

R e f e r e n c e s :

1. *Azhezh K.* Chelovek govoryashchii: Vklad lingvistiki v gumanitarnyye nauki. [Human Speaking: contribution of the linguistics to the human science] / Klod Azhezh. – M. : Yeditorial URSS, 2003. – 304 s.
2. *Gumboldt V fon* Yazyk I filosofiya kultury [Language and philosophy of culture] / Vilgelm fon Gumboldt. – M., 1985. – 452 s.
3. *Ermolenko S. Ya.* Formuvannia ukrainskoi movnoi osobystosti [Formation of Ukrainian language personality] / S. Ya. Ermolenko // *Ukrainoznavstvo*. – 2010. – № 1 (34). – S. 120–123.
4. *Ivantsova Ye. V.* Lingvopersonologiya. Osnovy teorii yazykovoy lichnosti [Language personality Basis of the theory of language personality speech] / Yekaterina Vadimovna Ivantsova. – Tomsk, 2010. – 160 s.
5. *Kalina N. F.* Rechevoye obshcheniye v psikhoterapii: prakticheskaya psikhoterapiya [Conversational speech communication in psycotherapy: practical psychotherapy] / N. F. Kalina, O. V. Varfolomeyeva. – Simferopol, 1996. – 64 s.
6. *Kant I.* Kritika chistogo razuma [Critics of clear mind] / Immanuil Kant. – M. : Mysl, 1994.
7. *Karaulov Yu. N.* Russkiy yazyk I yazykovaya licnost [The Russian language and linguistic personality] / Yuriy Nikolayevich Karaulov. – M. : Nauka, 1987. – 264 s.
8. *Korolyova V. V.* Komunikativni-pragmatichna organizatsiya suchasnogo ukrainskogo dramaturgiynogo diskursu [Communicational-pragmatic organization of the Ukrainian drama discourse] / Valeriya Volodymyrivna Korolyova. – Dnipro : Lira, 2016. – 328 s.
9. *Kosmeda T. A.* Ego i Alter Ego Tarasa Shevchenka v kommunikativnomu prostori shchodennykovogo diskursu [Ego & Alter Ego of Taras Shevchenko in communicative space of diary discourse] / Tatiana Anatoriivna Kosmeda. – Drohobych : Kolo, 2012. – 328 s.
10. *Krasnuh V. V.* Kommunikativnyy akt u yego struktura [Communicative act and its structure] / V. V. Krasnuh // *Funktsionalniye issledovaniya*: sb. st. po lingvistike. – Vup 4. – 1997. – S. 34–38.
11. *Slavova L. L.* Movna osobystist polityka: kognityvno-diskursyvnyi aspekt [Language personality of the politician: cognitive-discursive aspect] / Liudmila Leonardiivna Slavova. – Zhytomyr : Vyd-vo ZHDU im. I. Franka, 2010. – 357 s.

Сахарова О. В. Введение alter ego как прием моделирования языковой личности персонажа (на материале современной украинской драматургии).

В статье проанализирован прием введения “Другого Я”, т. е. alter ego, как способ конструирования языковой личности персонажа. Рассмотрены диалоги персонажа со своим иным “Я” и участие обоих действующих лиц в коммуникативном процессе с другими персонажами, интерпретируемые как внутренние и внешние коммуникативные модели. Отмечены консонансные и диссонансные отношения alter ego с самим персонажем как способ раскрытия его языковой личности – целостной, самодостаточной (при консонансных отношениях) или “проблемной”, с глубокими внутренними разногласиями (при диссонансных отношениях).

Ключевые слова: языковая личность персонажа, внутренние коммуникативные модели, внешние коммуникативные модели, консонансные и диссонансные отношения.

Sakharova O. V. Alter Ego as means of modeling of language personality of characters (on the materials of modern Ukrainian drama).

In the article is analysed the means of introduction of the alter ego as means of modeling of language personality. Based on communicative realization of the protagonist the playwrights introduce them through the inner & outside communicative models. Inner communicative models reconstruct dialogues of the character with his another “I”. Outside communicative models – participation character and his another “I” in the communication with another characters. Inner communicative models reveal dissonance and consonance relations. In outside communicative models there is a trend to the consonance in description of relations between the personality & its another “I”, common direction of reactions & evaluation in the process of communication. Dissonance relations signalize deep inner disorder of the personality & not appropriate relation of social role & masks of the character to his inner intentions. Giving more detailed portrait of the character with its reflexion leads to the game interpretation with its steady & sincere position in the process of communication.

Keywords: language personality of characters, inner communicative models, outside communicative models, dissonance and consonance relations.

О. І. Семенишин
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ЛІНГВАЛЬНІ СКЛАДНИКИ ТАКТИК УПЛИВУ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

У статті розглянуто функціонування поняття впливу в сучасному політичному дискурсі й особливості реалізації лінгвальних засобів, які формують прагмалінгвістичні тактики впливу сучасного політика. Аналіз ґрунтується на узагальненні вербальних засобів, у яких ефективність досягнення стратегічного задуму мовця пов'язано з лінгвістичним образом сприйняття реципієнтом політика.

Ключові слова: прагмалінгвістика, тактики, стратегії, мовленнєвий вплив, лінгвістичний образ, політичний імідж.

Зміни соціально-політичного життя країни є відображенням ефективності політичного впливу у досягненні влади. У ХХІ ст. політика стала не способом вирішення важливих суспільних проблем, а способом